

III.

ODŮVODNĚNÍ

OBEČNÁ ČÁST

1) Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy, odůvodnění jejích hlavních principů

Předložený návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 84/1996 Sb. o lesním hospodářském plánování, a vyhláška č. 456/2021 Sb., o podrobnostech přenosu reprodukčního materiálu lesních dřevin, o evidenci o původu reprodukčního materiálu a podrobnostech o obnově lesních porostů a o zalesňování pozemků prohlášených za pozemky určené k plnění funkcí lesa (dále jen „návrh vyhlášky“) je naplněním zmocňovacího ustanovení obsaženého v § 25 odst. 5, § 27 odst. 8 a § 29 odst. 7 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „lesní zákon“).

Hlavním důvodem předložení návrhu vyhlášky je plnění podmínek „**Národního plánu obnovy**“ a opatření „**Koncepce státní lesnické politiky do roku 2035**“, zejména plnění specifického úkolu B.1.3 „Hospodářská úprava pro lesy s bohatou strukturou“ s cílem „**zpracovat metody hospodářské úpravy lesů pro nepasečné lesnické hospodaření a v hospodářské úpravě lesů zohlednit adaptační opatření na změnu klimatu do lesnické legislativy**“.

K efektivnímu a rychlému naplnění výše uvedeného cíle bylo přistoupeno formou zpracování návrhu vyhlášky, který obsahuje nezbytně nutné úpravy pro dosažení uvedeného opatření. Návrh vyhlášky upravuje zejména ustanovení týkající se nového způsobu zařizování lesních hospodářských plánů metodou „zjišťování stavu lesa na inventarizačních plochách“, obsah takto zpracovaných plánů a odvození jejich závazných ustanovení a kontrolních mechanismů.

Spolu s uvedeným došlo také k opravě zjevných chyb současného znění vyhlášky a doplnění nezbytných úprav spojených s novelizacemi lesního zákona (novela č. 314/2019 Sb., novela č. 62/2017 Sb.). Návrh vyhlášky reaguje na aktuální potřeby lesnického hospodaření, dozorové činnosti orgánů státní správy lesů a kontroly plnění závazných ustanovení lesních hospodářských plánů (dále též „plány“) v souvislosti s nutností zajistit trvale udržitelné hospodaření v měnících se přírodních podmínkách.

Jedním ze zásadních předpokladů úspěšného naplnění uvedených cílů Koncepce státní lesnické politiky je také rychlá implementace této novely do lesnické praxe a umožnění vlastníkům lesů zpracovávat nové plány alternativním způsobem již od 1. ledna 2023.

Návrh vyhlášky je koncipován tak, že doplňuje nebo rozšiřuje současné vyhovující znění vyhlášky o lesním hospodářském plánování o ustanovení specifické pouze pro metody hospodářské úpravy lesů využívající postupy tzv. „zjišťování stavu lesa na inventarizačních plochách“ (dále též „inventarizace“ nebo „inventarizační postupy“) a tím aplikuje adaptační opatření na změnu klimatu do lesnické legislativy.

Vlastníci lesa, kteří vlastní více než 50 ha lesa mají povinnost zabezpečit zpracování lesního hospodářského plánu (§ 24 odst. 3 lesního zákona). Zpracování plánu je jednou z nejnáročnějších projekčních činností v oboru lesního hospodářství, a proto ho směřjí vykonávat pouze specializované subjekty, které musí mít alespoň 10 letou odbornou lesnickou praxi a odborné vysokoškolské vzdělání. Vyhláška je tedy určena zejména pro tyto odborníky (zpracovatele plánů), kteří mají udělenou licenci podle hlavy šesté lesního zákona a potřebné

know-how. Vyhláška nově umožní těmto specializovaným firmám zpracovávat plány i pomocí zjišťování stavu lesa na inventarizačních plochách a objektivně popsat skutečný stav lesů i v případech, kdy již není možné porosty strukturovat podle jejich věku a využít dosud běžně používané metody hospodářské úpravy lesů.

Tento sofistikovaný a odborně vysoce náročný postup zpracování plánu za využití moderního přístrojového a softwarového vybavení je poměrně nákladný, nicméně stát vlastníkům lesů na základě nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti, ve znění pozdějších předpisů, přispívá na jejich digitální zpracování částkou 400 Kč/ha.

Návrh vyhlášky akceptuje připomínky vzešlé od odborné lesnické veřejnosti, orgánů státní správy, zájmových sdružení vlastníků lesů, ale i vlastní aplikační zkušenosti Ministerstva zemědělství a Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů (dále též jen „Ústav“). Návrh vyhlášky zejména upravuje:

- postup zjišťování stavu lesa pomocí inventarizace,
- obsah plánů zpracovaných pomocí inventarizace,
- postup odvození závazných ustanovení plánů zpracovaných pomocí inventarizace,
- kontrolní mechanismy pro implementaci této metody a ověření správnosti získaných výstupů.

Cílovým stavem návrhu vyhlášky je:

- umožnit vlastníkům lesů využívat inventarizační postupy pro zpracování plánů,
- jednotné odvozování závazných ustanovení plánů využívajících inventarizační postupy,
- umožnit orgánům státní správy lesů kontrolu provedené inventarizace a postupů odvození závazných ustanovení plánu.

S ohledem na výše uvedené důvody spočívá návrh vyhlášky na následujících hlavních principech:

- rozšíření kontrolních metod hospodářské úpravy lesů o možnost zjišťování stavu lesa na inventarizačních plochách při zachování současných způsobů hospodářské úpravy lesů věkových tříd,
- umožnění zjišťování stavu lesa na inventarizačních plochách a následné odvození závazného ustanovení celkové výše těžeb v lesích pomocí tzv. „celkového běžného přírůstu“ bez ohledu na vlastníkem deklarovaný hospodářský způsob,
- vytvoření podmínek pro následnou standardizaci a přezkoumatelnost alternativních hospodářsko-úpravnických inventarizačních postupů.

K doplnění nebo upřesnění ustanovení týkajících se výše uvedených principů byli osloveni zejména zástupci následujících subjektů:

- Pro Silva Bohemica - sdružení lesníků, vlastníků lesů a přátel lesa, kteří praktikují nebo prosazují přírodě blízké hospodaření v lesích,
- Lesnická a dřevařská fakulta Mendelovy univerzity v Brně,
- Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny,
- Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem,
- soukromý taxační subjekt.

Výsledky diskuze a podněty z jednání a přímých konzultací k navrhované právní úpravě byly vzaty v úvahu při přípravě návrhu vyhlášky.

Hlavní přínosy návrhu vyhlášky jsou:

- rozšíření současného spektra hospodářsko-úpravnických postupů o postup zjišťování stavu lesa na inventarizačních plochách a následné odvození závazného ustanovení celkové výše těžeb v lesích pomocí tzv. „celkového běžného přírůstu“ bez ohledu na deklarovaný hospodářský způsob,
- stanovení jednoznačných náležitostí a limitů pro aplikaci a kontrolu alternativní metody hospodářské úpravy lesů využívající postupy zjišťování stavu lesa na inventarizačních plochách,
- odstranění zjevných chyb textu vyhlášky a provedení nezbytných úprav spojených s novelizací lesního zákona.

Dalším důvodem k předložení návrhu vyhlášky je odstranění výkladové nejasnosti přílohy č. 1 vyhlášky č. 456/2021 Sb., o podrobnostech přenosu reprodukčního materiálu lesních dřevin, o evidenci o původu reprodukčního materiálu a podrobnostech o obnově lesních porostů a o zalesňování pozemků prohlášených za pozemky určené k plnění funkcí lesa.

2) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena, včetně souladu se zákonným zmocněním k jejímu vydání

Předkládaný návrh vyhlášky je plně slučitelný se zmocňovacími ustanoveními obsaženými v § 25 odst. 5, § 27 odst. 8 a § 29 odst. 7 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

3) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Navrhovanou právní úpravou není prováděna implementace žádného právního předpisu Evropské unie ani s nimi navrhovaná právní úprava není v rozporu.

Navrhovaná úprava není ani v rozporu s judikaturou soudních orgánů Evropské unie a ani s obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

Na základě těchto skutečností je možné návrh novely hodnotit jako plně slučitelný s právem Evropské unie.

4) Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny a dopady na životní prostředí

Návrh vyhlášky nepředpokládá přímý finanční dopad na státní rozpočet. Nepřímo však dojde k nákladům spojeným s úpravou a vývojem současného tzv. „informačního standardu pro lesní hospodářství“ (včetně tzv. „výměnného formátu dat“), který bude nutné přizpůsobit nově navrhovaným alternativním postupům. Ke změnám rovněž dojde na straně kontrolního informačního systému pro kontrolu digitálních dat lesních hospodářských plánů. Tyto úpravy nejsou přímo spojené s aplikací vyhlášky, ale jsou žádoucí z hlediska zajištění automatizované kontroly a jednotnosti zpracování dat plánů. To vygeneruje finanční nároky na rozpočet

Ministerstva zemědělství v celkové výši cca 0,8 mil. Kč. Tyto nároky budou pokryty z rozpočtové kapitoly Ministerstva zemědělství. Dopad na ostatní veřejné rozpočty je nulový.

Mírný dopad na podnikatelské prostředí České republiky lze očekávat ve smyslu nutných dílčích úprav tzv. taxačních softwarů sloužících pro zařizování plánů, které používají zpracovatelé plánů. Tyto softwary by se měly aktualizovat a rozšířit algoritmy pro odvození závazných ustanovení plánů o nově upravené postupy, vizte příloha č. 6 novely.

Návrh vyhlášky nepředpokládá žádné negativní sociální dopady ani nemá žádné dopady na specifické skupiny obyvatel, na osoby sociálně slabé, ani na osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny. Návrh rovněž nemá žádné dopady ve vztahu k zákazu diskriminace, ani ve vztahu k ochraně soukromí a nepřináší ani žádná korupční rizika.

Z navrhované právní úpravy nevyplývají žádné negativní dopady na životní prostředí. Vyhláška má příznivý dopad na lesní hospodářství, neboť umožní aplikaci inovativních postupů, jednotné zpracování a objektivní kontrolu výsledků inventarizačních postupů zjišťování stavu lesů (včetně závazných ustanovení plánu) a přispěje tak k další implementaci principů trvale udržitelného hospodaření do lesnické praxe v současných podmínkách probíhajících změn prostředí.

5) Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhovaná právní úprava nemá dopad ve vztahu k zákazu diskriminace a ani v oblasti rovného postavení žen a mužů.

6) Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava nemá dopad ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů.

7) Zhodnocení korupčních rizik (CIA)

U navrhované vyhlášky nebyla po jejím vyhodnocení podle metodiky CIA (Corruption Impact Assessment) korupční rizika zjištěna.

8) Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava se nedotýká bezpečnosti nebo obrany státu a tudíž na ně nemá žádný dopad.

9) Hodnocení dopadu regulace podle obecných zásad

Předkládaný návrh vyhlášky nebyl obsažen v Plánu přípravy vyhlášek ústředními orgány státní správy na rok 2021, neboť jeho realizace vychází z aktuální potřeby urychleného plnění opatření nově schváleného aplikačního dokumentu ke „Koncepci státní lesnické politiky do roku 2035“ a aktivně reaguje na aktuální potřeby lesního hospodářství ve vztahu k měnícím se přírodním podmínkám. Jelikož se jedná z věcného pohledu o převážně technickou úpravu současně platné vyhlášky, byl Odbor hodnocení dopadů regulace Úřadu vlády České republiky požádán o udělení výjimky z povinnosti zpracovat tzv. „hodnocení dopadů regulace“ (RIA). Tato výjimka byla udělena dopisem ministryně spravedlnosti a předsedkyně Legislativní rady vlády Mgr. Marie Benešové č.j. 34693/2021-UVCR ze dne 20. září 2021.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

ČÁST PRVNÍ

Změna vyhlášky o lesním hospodářském plánování

K bodu 1

§ 3 písm. f)

Legislativně technická úprava poznámek pod čarou. Dochází k vypuštění odkazů na již neplatnou vyhlášku č. 83/1996 Sb.

K bodu 2

§ 4 odst. 1 písm. d)

V případě zjišťování stavu lesa na inventarizačních plochách byly mezi tzv. „povinné“ náležitosti hospodářské knihy doplněny údaje inventarizačních ploch. Jedná se zejména o identifikační a popisné údaje jednotlivých inventarizačních ploch a o údaje získané měření jednotlivých kmenů na inventarizačních plochách. Seznam těchto zjišťovaných údajů a způsob jejich uvádění formou samostatné digitální přílohy je popsán v příloze č. 6 návrhu vyhlášky. Předpokládá se, že tyto údaje budou předmětem tzv. „venkovních kontrol“, prováděných v rámci schvalovacího procesu lesních hospodářských plánů. Vlastník si samozřejmě v rámci zjišťování stavu lesa na inventarizačních plochách a tvorby lesního hospodářského plánu může zjišťovat a uvádět další údaje.

K bodu 3

§ 4 odst. 2 písm. c)

I v případě zjišťování stavu lesa na inventarizačních plochách zůstává zachována současná struktura jednotek prostorového rozdělení lesa s „porostem“ jako základní prostorovou jednotkou. Nově je však v těchto případech současná struktura doplněna o novou jednotku tzv. „hospodářskou skupinu“ (§ 6 odst. 3) sloužící výhradně pro uvádění souhrnných údajů o stavu lesa zjištěných inventarizací (vizte níže). Údaje získané z inventarizačních ploch [§ 4 odst. 1 písm. d)] pro jednotlivé porosty jsou agregovány, vyhodnocovány a poté uváděny [§ 4 odst. 3 písm. e)] za tuto novou evidenční a prostorovou jednotku rozdělení lesa. Tato jednotka (hospodářská skupina) však stojí mimo současný hierarchicky uspořádaný systém jednotek prostorového rozdělení lesa (oddělení, dílec, porost, porostní skupina, etáž) a tvoří samostatnou „evidenční a vyhodnocovací“ entitu složenou z atributů (popisných i grafických) zjištěných pro porosty sdružené do hospodářské skupiny podle určitých parametrů (§ 6 odst. 9).

K bodu 4

§ 4 odst. 3 písm. b)

K povinně zjišťovaným a uváděným atributům pro porostní skupinu nově přibylo tzv. „zakmenění porostní skupiny“ [§ 7 písm. f)]. Tato úprava reaguje na novelu lesního zákona provedenou zákonem č. 314/2019 Sb., která nově stanovila, že prostorovou jednotkou pro zjišťování zakmenění je porostní skupina. Zakmenění se však nezjišťuje v případech provádění inventarizace, vyjma lesních porostů, u kterých lze jejich „stejnověkost“ v rámci celého lesního porostu zcela jednoznačně určit. Tímto opatřením je zabráněno možnému spekulativnímu účelovému obcházení ustanovení lesního zákona o zákazu snižování zakmenění pod 7 desetin plného zakmenění (§ 31 odst. 4) lesního zákona) s pouhým odkazem na provádění inventarizace i tam, kde dosud k žádné diferenciaci stromového inventáře lesních porostů ještě nedošlo. Posouzení „stejnověkosti“ musí být předmětem odborného správního uvážení schvalujícího orgánu státní správy lesů v rámci schvalování

lesního hospodářského plánu nebo již v rámci tzv. „základního šetření“ s ohledem na skutečný stav lesního porostu a realizovaná nebo plánovaná hospodářská opatření.

K bodu 5

§ 4 odst. 3 písm. c)

Zjišťování zakmenění u etáže je nutné z důvodu nově definovaného postupu stanovení zakmenění prostní skupiny (§ 7 písm. f) návrhu vyhlášky). Nově je však spolu s věkem etáže [§ 7 písm. c)] vypouštěno z „povinně“ uváděných údajů pro etáž, v případech provádění inventarizace. Opět vyjma lesních porostů, u kterých lze jejich „stejnověkost“ v rámci celého lesního porostu zcela jednoznačně určit. Jedná se opět o opatření bránící možnému spekulativnímu účelovému obcházení ustanovení lesního zákona o zákazu snižování zakmenění pod 7 desetin plného zakmenění (§ 31 odst. 4 lesního zákona) nebo o provádění těžby mýtní pod 80 let (§ 33 odst. 5 lesního zákona), a to zejména v lesích, které dosud nejsou nijak věkově diferencovány nebo v lesích, kde je inventarizace využita pouze pro zjištění stavu lesa a odvození závazných ustanovení, ale reálné lesnické hospodaření odpovídá běžně uplatňovaným postupům lesa věkových tříd (tzn. hospodářský způsob holosečný a násečný).

K bodu 6

§ 4 odst. 3 písm. d)

Odborně nesprávný pojem „genetická“ klasifikace byl nahrazen pojmem „fenotypová“ klasifikace ve smyslu § 10 zákona č. 149/2004 Sb. a § 6 jeho prováděcí vyhlášky č. 29/2004 Sb. V reálných podmínkách sběru informací o lesích nedochází ke skutečné genetické klasifikaci vyžadující laboratorní rozbory, ale pouze k fenotypové klasifikaci vycházející z vnějších morfologických znaků a zdravotního stavu posuzovaných jedinců, potažmo lesních porostů.

Statistický způsob zjišťování stavu lesa pomocí inventarizace není principiálně schopen uvádět strukturované podrobné údaje pro jednotlivé dřeviny a nejnižší jednotky prostorového rozdělení lesa. Novelizované ustanovení proto zjišťování a uvádění údajů pro dřeviny v případě provádění inventarizace vylučuje, respektive omezuje rozsah uváděných (zjišťovaných) údajů pouze na atributy zastoupení a fenotypové klasifikace, a to pouze v případech tzv. uznaných porostů (§ 29 lesního zákona) a porostů geneticky nevhodných (§ 31 lesního zákona). Vzhledem k výše uvedenému je nezbytné tyto údaje zjišťovat tzv. běžným postupem mimo prováděnou inventarizaci. Zjišťování a uvádění těchto údajů ve vyjmenovaných případech je nutné z důvodu navazujících ustanovení upravujících problematiku reprodukčního materiálu lesních dřevin (§ 11 a násl. zákona č. 149/2003 Sb.).

K bodu 7

§ 4 odst. 3 písm. e)

Nově je doplněno ustanovení specifikující údaje povinně uváděné, tedy i vyhodnocované pro novou jednotku rozdělení lesa tzv. „hospodářskou skupinu“. Těmito údaji jsou

- *výměra*, případně plocha [(§ 7 písm. b)], která je sumou výměr jednotlivých porostů sdružených do dané hospodářské skupiny,
- *inventarizovaná zásoba předchozí celková* (m^3 bez kůry) a *hektarová* (m^3 bez kůry na hektar), tedy objem všech kmenů hroubí zjištěný inventarizací při předchozím měření za celou hospodářskou skupinu a přepočtený na jeden hektar,
- *inventarizovaná zásoba současná celková* (m^3 bez kůry) a *hektarová* (m^3 bez kůry na hektar), tedy objem všech kmenů hroubí zjištěný při současně prováděné inventarizaci (bezprostředně následující po tzv. „inventarizaci předchozí“), za celou hospodářskou skupinu a přepočtený na jeden hektar,
- *průměrná roční těžba za inventarizované období dle lesní hospodářské evidence*, celková (m^3 bez kůry za rok) a *hektarová* (m^3 bez kůry za rok na hektar), tedy součet objemu vytěženého dřeva mezi bezprostředně následujícími inventarizacemi uváděný

v lesní hospodářské evidenci pro hospodářskou skupinu, zprůměrovaný za jeden rok a přepočtený na jeden hektar,

- *průměrný roční přírůst za inventarizované období, celkový (m^3 bez kůry za rok) a hektarový (m^3 bez kůry za rok na hektar), tedy celkový běžný přírůst (celková objemová produkce), zjištěný pro hospodářskou skupinu za období mezi bezprostředně následujícími inventarizacemi, zprůměrovaný za jeden rok a přepočtený na jeden hektar,*
- *zastoupení jednotlivých druhů dřevin, tedy procentický podíl zásob jednotlivých dřevin v hospodářské skupině,*
- *inventarizovaná zásoba současná (celková) za jednotlivé druhy dřevin (m^3 bez kůry), vyskytující se v hospodářské skupině,*
- *inventarizovaná zásoba současná (celková) za tloušťkové třídy (m^3 bez kůry), stanovené pro hospodářskou skupinu,*
- *počet kmenů hroubí v podrobnějším členění za tzv. „tloušťkovou třídu“.*

Stanovení a počet tloušťkových tříd není nijak více upraveno. Předpokládá se využití standardních teoretických postupů rozdělení stromového inventáře na obvyklé 3 až 4, případně vícero, tloušťkových tříd podle hospodářských záměrů a pěstebních postupů vlastníka.

K bodu 8

§ 4 odst. 4 písm. a)

Ustanovení § 4 odst. 4 písm. a) bylo uvedeno do souladu se zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláškou č. 45/2018 Sb., o plánech péče, zásadách péče a podkladech k vyhlásování, evidenci a označování chráněných území.

K bodu 9

§ 5 odst. 2

Vypouští se část ustanovení týkající se dnes již neexistujících specifických mapových podkladů pro tvorbu lesnických map ve vojenských újezdech. I v těchto územích je nově podkladem pro tvorbu lesnických map katastrální mapa, nebo obdobná „státní“ mapa velkého měřítko (státní mapa nebo nově připravované základní topografické mapy).

K bodu 10

§ 6 odst. 3

Stanovuje se, že porosty ve kterých byl stav lesa zjišťován inventarizací, jsou dále sdružovány do tzv. „hospodářských skupin“ podle parametrů uvedených níže (§ 6 odst. 9).

K bodu 11

§ 6 odst. 9

Byl vložen nový odstavec s ustanovením specifikujícím rámcové podmínky sdružování jednotlivých porostů, ve kterých byl stav lesa zjišťován inventarizací, do nových jednotek rozdělení lesa - tzv. „hospodářských skupin“. Hospodářská skupina je v případě provádění inventarizace zároveň základní jednotkou vyhodnocovací, evidenční [§ 4 odst. 3 písm. e)] a plánovací (částečně tak plní obdobnou úlohu jako hospodářský soubor u lesů zařizovaných metodou věkových tříd). V souladu s tím mohou být hospodářské skupiny také jednotkami tzv. stratifikačními, které mohou být využity pro zefektivnění provádění statistických zjišťování. Mezi podmínky pro sdružování porostů do hospodářských skupin patří obdobné klimatické a půdní charakteristiky dané lesními typy, potažmo jejich agregací v rámci souborů lesních typů

a cílových hospodářských souborů (příloha č. 2 vyhlášky č. 298/2018 Sb.) a případně také funkční zaměření a stav lesa. Při tvorbě (plánování) hospodářských skupin se principiálně vychází ze současných osvědčených postupů trvale udržitelného lesnického hospodaření na tzv. stanovištních základech, nicméně vzhledem k nutnosti dosažení statisticky průkazných výsledků měření při současném zachování jeho efektivnosti lze předpokládat, že hospodářské skupiny budou vymezovány širěji, obdobně jako je tomu v současnosti u tzv. „sdružených“ hospodářských souborů (§ 7 vyhlášky č. 298/2018 Sb.). Podmínky pro uplatnění funkčního zaměření lesa při tvorbě hospodářských skupin nelze dopředu zcela jednoznačně stanovit a bude záležet především na individuálním posouzení dopadů platné kategorizace lesa dotčeného území na celý inventarizační a plánovací proces. Např. lesy se zvýšenou funkcí rekreační (§ 8 odst. 2 písm. c) lesního zákona) vzhledem k preferovanému plnění funkcí pravděpodobně nebude nutné samostatně vylišovat při tvorbě hospodářských skupin, naproti tomu lesy ochranné (§ 7 lesního zákona), kde musí být etát určen tzv. induktivně (§ 8 odst. 11) nebo lesy v národních přírodních památkách (§ 8 odst. 1 písm. c) lesního zákona) bude nutné samostatně vylišit do zvláštní hospodářské skupiny. Lze předpokládat, že v některých lesích bude funkční zaměření lesa natolik rozrůzněné, že při zjišťování stavu lesa nebude možné efektivně uplatnit pouze inventarizační postupy a bude nutné příslušnou část lesa „zařadit“ tzv. běžnými postupy. Na některých lesních hospodářských celcích tak může dojít ke kombinaci obou metod zjišťování stavu lesa (zařízení) a odvození závazných ustanovení. Dalším parametrem pro tvorbu hospodářských skupin, může být také stav lesa presentovaný např. hospodářským záměrem vlastníka v podobě specifického tvaru lesa, hospodářského způsobu nebo specifického pěstebního nebo hospodářsko-úpravnického postupu. Případná kombinace všech tří výše uvedených kritérií s předpokládaným upřednostněním stanovištních podmínek by měla pokrýt veškeré potřeby diferenciací v rámci trvale udržitelného lesnického hospodaření.

Pro snazší orientaci v lesnické mapě jsou arabská čísla označující hospodářské skupiny zobrazované s podtržením.

K bodu 12 **§ 6 odst. 10**

Pro vyjasnění nových pojmů a odlišení tzv. „hospodářské skupiny“ bylo doplněno úplné označení „porostní“ skupiny.

K bodu 13 **§ 7 písm. f)**

Byla upravena definice tzv. „zakmenění etáže“ a nově doplněna definice tzv. „zakmenění porostní skupiny“. Tato úprava reaguje na novelu lesního zákona č. 314/2019 Sb., která nově stanovila, že prostorovou jednotkou pro zjišťování zakmenění je porostní skupina. Pro zjištění zakmenění porostní skupiny je nejprve nutné stanovit zakmenění všech etáží v dané porostní skupině. Poté se zakmenění jednotlivých etáží upraví (redukuje) jejich skutečnou plochou a sečtou.

§ 7 písm. g)

V návaznosti na výše uvedenou úpravu definice zakmenění byla také nově upravena obecná definice zastoupení.

Vzhledem k tomu, že při provádění inventarizace zpravidla není zjišťován věk a zakmenění [§ 4 odst. 3 písm. c) a písm. d)] bylo nutné také speciálně upravit způsob odvození zastoupení při provádění inventarizace, a to poměrem zásob jednotlivých druhů dřevin.

Nově byl také upraven obecně platný způsob zjišťování zastoupení v případech, kdy lesní porosty v převažující míře nedosahují registrační hranice hroubí a tedy není možné u nich určit zakmenění ani zásobu. Zejména v těchto případech je vhodné pro určení zastoupení využít tzv. expertní odhad. Tento postup je u lesních porostů (zejména lesních porostů

nedosahujících registrační hranice hroubí) obecně využitelný bez rozdílu zařizovací metody nebo hospodářského způsobu.

Z ustanovení byl odstraněn text týkající se číselného označení jednotlivých druhů dřevin ve smyslu nově upravené přílohy č. 4 („*Jména a zkratky dřevin*“), ze které byly vypuštěny číselné kódy jednotlivých druhů, pro jejich nepotřebnost.

K bodům 14 a 15 **§ 7 písm. i), j), a k)**

S ohledem na zjišťování stavu lesa pomocí inventarizace byla jednotně obecně upravena definice zjišťování vzájemně provázaných veličin střední výčetní tloušťky, bonity a porostní zásoby ve vztahu k celému vyšetřovanému lesnímu porostu, ve smyslu přílohy č. 3 k této vyhlášce.

K bodu 16

Nově se vkládá ustanovení upravující nově používané odborné termíny a minimální požadavky na rozmístění inventarizačních ploch a postupy provádění inventarizace.

§ 7a

Vysvětlení pojmů - doplňují se odborné termíny používané ve vyhlášce pro zjišťování stavu lesa na inventarizační ploše. Další odborné termíny jsou upraveny v příloze č. 6.

§7b

K odstavci 1: Zjišťování stavu lesa na inventarizační ploše lze využít pro všechny hospodářské způsoby. Hospodářské způsoby jsou vyjmenovány v § 3 odst. 2 písm. c) vyhlášky č. 298/2018 Sb., o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů. Zjišťování stavu lesa na inventarizačních plochách je vždy prováděno terénním šetřením. Polohy inventarizačních lokalit (skupin inventarizačních ploch) jsou určovány jednotně v rámci celé ČR na podkladě tzv. „referenční inventarizační sítě“ zpracované Ústavem pro hospodářskou úpravu lesů.

K odstavci 2: Tzv. „inventarizační lokality“ musí obsahovat alespoň jednu tzv. „inventarizační plochu“, na které probíhá sběr dat v terénu. V návaznosti na zvolený design výběrového šetření, mohou obsahovat více či méně inventarizačních ploch. Počet inventarizačních lokalit se volí tak, aby byly dodrženy minimální kvalitativní požadavky na zjišťování stavu lesa v § 7c, zároveň však nesmí klesnout pod 50 v rámci jednoho celku, nebo jeho části, kde je stav lesa zjišťován na inventarizační ploše.

K odstavci 3: Vlastník získá polohy inventarizačních lokalit pro svůj celek na základě žádosti, zpracované zpravidla ve spolupráci se zpracovatelem plánu. Vlastník před prováděním vlastního měření oznámí Ministerstvu zemědělství (případně Ministerstvu životního prostředí pro území národních parků a jejich ochranných pásem) nezbytné a relevantní údaje o zařizovaném lesním hospodářském celku, jeho případné stratifikaci, poloze a kvalitativních požadavcích na prováděnou inventarizaci, a to mu ve spolupráci s organizační složkou státu (Ústav pro hospodářskou úpravu lesů) poskytne souřadnice inventarizačních lokalit jednotné referenční inventarizační sítě.

K odstavci 4: Nezbytnou podmínkou pro objektivní stanovení ukazatele „celkového běžného přírůstu“, „celkové výše těžby“ a navazujícího závazného ustanovení „maximální celkové výše těžby“ je trvalá stabilizace poloh (středů) inventarizačních ploch s možností jednoznačného dohledání všech stojících kmenů hroubí nebo pařezů, změřených v předchozím cyklu provádění inventarizace. Z tohoto důvodu je nutné polohy (středů) inventarizačních ploch

v terénu trvale označit tak, aby bylo možné tyto středy bezproblémově vyhledat, jak pro informovanou osobu z okruhu vlastníka lesa, tak z okruhu státní správy lesů. Způsob stabilizace ploch novela upravuje v příloze č. 6 tak, aby bylo možné běžně dostupnými prostředky opakovaně dohledat jak polohu (střed) inventarizační plochy, tak také jednotlivé stromy (kmeny hroubí) zaměřené při předchozím provádění inventarizace (geodetické mezníky s kovovým jádrem, případně jiné obdobné kovové prvky umožňující vyhledání pomocí běžných detektorů kovů, fotografie ze dvou, na sebe kolmých směrů, na nichž je poloha středu plochy viditelně označena geodetickou vytyčkou nebo dřevěným kolíkem s barevně zvýrazněným vrcholem, atd.).

K odstavci 5: Vyhláška upravuje minimální interval pro opakované provádění inventarizace. Na základě empirických zkušeností byl s ohledem na vývoj zjišťovaných údajů a předpokládanou chybovost statistického vyhodnocení, stanoven minimálně 5 letý cyklus pro opakování měření.

K odstavci 6: Dosažení požadované přesnosti a spolehlivosti (kvality) zjišťovaných údajů vyžaduje jednotné a poměrně sofistikované způsoby provádění měření, proto byly zásadní principy rozsahu a způsobu provádění měření jednotně upraveny ve zvláštní příloze č. 6. Uplatnění těchto jednotných postupů je také nutné z pohledu možnosti následné objektivní přezkoumatelnosti (kontroly) zjištěných údajů. Údaje z jednotlivých ploch [§ 4 odst. 1 písm. d)] jsou uváděné v jednotné struktuře podle seznamu uvedeného v příloze č. 6 (viz tzv. povinné položky) a jsou součástí hospodářské knihy ve formě samostatné elektronické přílohy.

§ 7c

Nově se vkládá ustanovení upravující minimální kvalitativní požadavky na celý proces zjišťování a následného statistického vyhodnocování zjištěných údajů o stavu lesa, tedy na spolehlivost a přesnost zjišťovaných údajů. Tyto požadavky (limity chybovosti) přímo ovlivňují nezbytný rozsah inventarizačních lokalit (ploch) a způsob prováděného terénního měření. Uplatnění pouze prvního nebo obou uvedených limitů „chybovosti“ (odstavec 1 a 2) při posuzování kvality dosažených výstupů měření je logicky závislé na způsobu odvození uvedených parametrů, respektive na tom, zda se jedná o provádění tzv. „první inventarizace“, kdy ještě nejsou údaje celkového běžného přírůstu dostupné, nebo zda se již jedná o následující (opakované) zpracování plánu a opakované inventarizační měření. Uvedené limity chybovosti jsou vždy vztaženy (posuzovány) k údajům za celý inventarizovaný lesní hospodářský celek, případně k jeho inventarizované části reprezentované údaji za veškerá strata a hospodářské skupiny.

K odstavci 1: V případě provádění „první inventarizace“ nelze zjistit „celkový běžný přírůst“ a tedy ani odhadnout „celkovou výši těžby“ a její přípustné limity „chybovosti“ podle odstavce 2. V takovém případě (první inventarizace) je nutné splnit alespoň limit „chybovosti“ stanovený pro směrodatnou chybu odhadu zásoby podle odstavce 1. Splnění limitu pro směrodatnou chybu odhadu zásoby již při první prováděné inventarizaci je zárukou kvalitně provedeného prvotního zjišťování stavu lesa a zároveň vlastníku lesů poskytuje kvalitativní předpoklady pro následné (opakované) provádění inventarizace a splnění limitu uvedeného v odstavci 2. Směrodatná chyba odhadu zásoby byla stanovena empiricky s ohledem na současný celorepublikový statistický odhad „průměrné celkové hektarové zásoby hroubí“ zjištěné podle Československých objemových tabulek (ČSOT) z dat národní inventarizace lesů (cca 319 m³ bez kůry – m³b.k.) a bezpečnostní redukční koeficient 0,7. Požadovanou kvalitu odhadu hektarové zásoby lze podle odst. 1 posuzovat dvojím způsobem. A to tzv. „relativně“ v rozpětí 0 až 10 % z bodového odhadu zásoby hroubí na 1 hektar porostní půdy nebo „absolutně“ v rozpětí 0 až 25 m³b.k. Je na rozhodnutí vlastníka lesů, který limit při posuzování zásoby upřednostní.

K odstavci 2: V případě provádění opakované inventarizace (inventarizace bezprostředně navazující na inventarizaci předchozí) lze kromě výše uvedené hektarové zásoby hroubí statisticky odhadnout také „celkový běžný přírůstek“ a z něho odvodit těžební ukazatel „celková výše těžeb“ (§ 8 odst. 14). Pro získání kvalitních údajů je tedy u opakované inventarizace nutné uplatnit hodnocení obou kvalitativních limitů, tedy hodnotit směrodatnou chybu odhadu zásoby (odstavec 1) i směrodatnou chybu odhadu roční celkové výše těžby (odstavec 2). Tato směrodatná chyba byla stanovena empiricky s ohledem na současný celorepublikový statistický odhad tzv. „celkového běžného přírůstu ročního“ zjištěného z dat národní inventarizace lesů (cca 10,2 m³b.k.) a bezpečnostní redukční koeficient 0,7. Kvalitu odhadu roční celkové výše těžby, získané postupem uvedeným v příloze č. 6, lze posuzovat dvojitým způsobem. A to tzv. „relativně“ v rozpětí 0 až 10 % z bodového odhadu roční celkové výše těžby na jeden hektar porostní půdy nebo tzv. „absolutně“ v rozpětí 0 až 1 m³b.k. Je na rozhodnutí vlastníka lesů, který limit při posuzování zásoby upřednostní. Lze očekávat, že tzv. „absolutní“ posouzení kvality údajů se uplatní zejména v méně přírůstavých (méně bonitních) porostech, kde roční celkový běžný přírůstek nebude dosahovat průměrných republikových hodnot a směrodatná chyba 1 m³ b.k. poskytne vlastníkově větší toleranci než je tomu u směrodatné chyby odvozené „relativním“ způsobem. Naopak na živnějších (více bonitních) stanovištích, kde lze předpokládat, že roční celorepublikový průměr celkového běžného přírůstu bude překonáván, se pravděpodobně více uplatní tzv. „relativní“ směrodatná chyba, která vlastníkově umožní dosažení vyšší tolerance v absolutním vyjádření k objemu roční celkové výše těžby.

§ 7d

§ 7d upravuje způsob a náležitosti statistického vyhodnocení zjišťovaných údajů.

K odstavci 1: Veškeré zjišťované údaje se logicky vyhodnocují za základní hospodářské jednotky - hospodářské skupiny (§ 6 odst. 9), případně strata, jsou-li vylišena a také souhrnně za celý lesní hospodářský celek, případně jeho část, která je inventarizována. Lze předpokládat, že chybovost statistických odhadů dosažená za jednotlivé hospodářské skupiny bude pravděpodobně ve většině případů vyšší než chybovost odhadů dosažená za celý lesní hospodářský celek. To však nepředstavuje pro lesnické hospodaření a provozní plánování lesnického hospodaření na úrovni hospodářských skupin zásadní omezení. Pro odvození závazného ustanovení maximální celkové výše těžeb a zajištění trvale udržitelného hospodaření je nutné dodržení kvalitativních požadavků vyhodnocení (§ 7c) na úrovni lesního hospodářského celku či jeho inventarizované části.

K odstavci 2: Jednotný sofistikovaný postup statistického vyhodnocení zjištěných údajů je popsán v příloze č. 6. Jednotnost postupu vyhodnocení spolu s jednotným postupem zakládání inventarizačních ploch (lokalit) pomocí referenční inventarizační sítě umožňuje objektivní přezkoumatelnost zjištěných údajů.

K odstavci 3: Nezbytnou podmínkou pro objektivní zjišťování údajů pomocí inventarizace a výše uvedené potřebou následné objektivní kontroly je trvalost inventarizačních ploch a jejich zpětná dohledatelnost (§ 7b odst. 4). Proto je nově součástí lesnické mapy také zobrazení středů inventarizačních ploch a jejich jednoznačných identifikátorů umožňujících přiřazení k lokalitám referenční inventarizační sítě. Uvedené informace není nutné uvádět v samostatné tematické lesnické mapě. Pro jejich grafické zobrazení je možné využít jakoukoli lesnickou mapu (§ 5 vyhlášky) a novou mapovou bodovou značku podle přílohy č. 2. Do této mapy se rovněž uvedou hranice start, a to pomocí nové liniové kartografické značky doplněné do přílohy č. 2.

K bodu 17 § 8 odst. 1

Nově jsou z tzv. deduktivního způsobu určení etátu pomocí ukazatele „těžební procento“ [§ 8 odst. 1 písm. a)] a „normální paseka“ [§ 8 odst. 1 písm. b)] vyjmuty také lesy, v nichž je stav lesa zjišťován pomocí inventarizace. Postupy odvození závazného ustanovení „maximální celkové výše těžeb“ již nelze v reakci na současné nové potřeby a postupy lesnického plánování (víceetážové lesní porosty, výběrné lesy, lesy s nepravidelnou strukturou, nízké a střední lesy nebo lesy orientované na tzv. přírůstové hospodářství) rozdělovat pouze s ohledem na jejich dobrovolně a subjektivně deklarovaný hospodářský způsob (§ 3 odst. 2 písm. c) vyhlášky č. 298/2018 Sb.), který navíc často nemusí odpovídat jejich skutečnému stavu. Využití nově upravované alternativní metody zjišťování stavu lesa na inventarizačních plochách není uváděnými hospodářskými způsoby nijak omezeno a lze jí proto uplatnit, jak v lesích „výběrných“, tak také v lesích ostatních hospodářských způsobů. Při vlastním hospodaření je však vždy nutné respektovat skutečný stav lesa a v případě převládajících prvků tzv. „časové úpravy“ dodržovat také tomu odpovídající povinnosti vyplývající z lesního zákona (§ 24 odst. 2, § 31 odst. 4, § 33 odst. 5 lesního zákona). To se týká zejména tzv. „nerozpracovaných“ lesů věkových tříd, které jsou stále tzv. „v počátcích převodu“, a jejichž stav se viditelně neblíží charakteru tzv. výběrných lesů nebo alespoň pokročilého podrostního hospodářství.

K bodu 18 **§ 8 odst. 12**

Vzhledem k novelizaci ustanovení § 4 odst. 4 písm. a), bylo nutné s ohledem na novelu zákona č. 114/1992 Sb. a vyhlášky č. 45/2018 Sb. upravit i ustanovení týkající se určení výše těžby.

K bodu 19 **§ 8 odst. 13**

S ohledem na výše uvedené a nutnost definování speciálních, jednotných statistických postupů pro odvození ukazatele celkové výše těžeb byly z dosavadního způsobu odvození celkové výše těžby pomocí celkového běžného přírůstu a jeho výlučné vazby na hospodářský způsob „výběrný“, vyjmuty lesy, ve kterých je stav lesů zjišťován pomocí inventarizace. V těchto lesích je nově stanoven jednotný postup statistického způsobu odvození ukazatele celkové výše těžeb v příloze č. 6 (§ 8 odst. 14 návrhu vyhlášky). Ustanovení § 8 odst. 13 návrhu vyhlášky upravuje odvození ukazatele celková výše těžeb pouze v lesích výběrných, ve kterých nebyla aplikována inventarizace. Z pohledu zařizování lesů se tedy jedná převážně o aplikaci kontrolní metody tzv. „průměrkování naplno“, historicky uplatňované ve výběrných lesích u nás i v zahraničí, která se však svým provedením vázaným přímo na jednotlivé dílce (§ 6 odst. 5), zásadně odlišuje od nově upravované statistické metody zjišťování stavu lesa na inventarizačních plochách. Předpokládá se, že tento postup zařizování výběrných lesů a odvození jejich závazných ustanovení najde uplatnění zejména tam, kde je využití inventarizace neefektivní např. z hlediska malé plochy lesa.

K bodu 20 **§ 8 odst. 14**

Nově byl do vyhlášky doplněn zvláštní odstavec týkající se pouze způsobu odvození ukazatele celkové výše těžeb v lesích, ve kterých je stav lesa zjišťován inventarizací. Tento statistický postup vyhodnocení údajů, uvedený v příloze č. 6 návrhu vyhlášky, se aplikuje na veškeré lesy, ve kterých byla provedena inventarizace, bez ohledu na jejich deklarovaný hospodářský způsob.

K bodu 21 **§ 8 odst. 16**

Vkládá se nový odstavec, který definuje úpravu (snížení) závazného ustanovení maximální celková výše těžeb za pomoci tzv. „bilancovaného etátu“ v případech, kdy vlastník žádá o zkrácení doby platnosti stávajícího plánu (§ 27 odst. 5 lesního zákona). Tento postup umožní schvalujícím orgánům, ve specifických případech zkrácení doby platnosti, objektivizovat plnění závazného ustanovení maximální celková výše těžby tím, že příslušné množství dřeva vytěžené nad rámec plánovaného etátu vztaženého ke skutečné délce platnosti plánu (okamžiku jeho zkrácení) odečte od plánovaného etátu na příští decennium. Tímto postupem je zajištěno trvalé plnění funkcí lesů bez tzv. přetěžování lesních porostů.

K bodu 22

Poznámka pod čarou č. 9

Aktualizuje se již neplatný odkaz v poznámce pod čarou č. 9.

K bodu 23

§ 9 odst. 1

Náhrada plochy porostní skupiny plochou etáže řeší problematiku etážových porostů, u kterých se do závazného ustanovení „minimální plošný rozsah výchovných zásahů v porostech do 40 let věku“ již bude započítávat pouze skutečná plocha etáže, ve které bude prováděn umístěný výchovný zásah a nikoli celková plocha porostní skupiny, která může být značně rozdílná.

K bodu 24

§ 11 odst. 1

Vzhledem k poměrně odborně náročnému a novému způsobu zpracování lesních hospodářských plánů způsobem zjišťování stavu lesa na inventarizačních plochách je žádoucí věnovat přípravě plánu a vyjasnění podmínek pro jeho zpracování a schválení dostatečný prostor. Tuto funkci má povinně konané tzv. „základní šetření“, při kterém lze např. s příslušným orgánem státní správy lesů stanovit limity pro posuzování tzv. „stejnověkových porostů“ a vylišení hospodářských skupin.

K bodu 25

§ 11 odst. 1, 4 a 5

Nesprávný odkaz na § 33 odst. 4 lesního zákona se mění na odkaz § 33 odst. 5 platný po novelizaci lesního zákona.

K bodu 26

§ 14 odst. 1

Legislativně technická změna v souvislosti s úpravou § 6.

K bodu 27

§ 14 odst. 5

Nabytím účinnosti vyhlášky č. 298/2018 Sb., o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů, došlo ke sjednocení provádění typologického mapování, které se stalo součástí procesu tvorby oblastních plánů rozvoje lesů a nikoli součástí procesu zpracování osnov.

Statistické metody vyhodnocení odhadů zjišťovaných parametrů spolu s prováděním výběrového šetření (inventarizací) vyžadují určité obecně platné předpoklady pro efektivní provádění těchto měření. Zásadním předpokladem je zejména celistvost šetřených lesů. Tato podmínka je jen velmi těžko splnitelná v lesích tzv. drobných vlastníků, které jsou malé,

rozdílné a distribuované téměř po celém území správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Proto není objektivně možné (účelné) stav těchto lesů zjišťovat pomocí inventarizace lesů.

Pozn.: obdobné předpoklady jsou platné pro veškeré lesní majetky a lze proto předpokládat, že i některé větší lesní majetky nebudou splňovat požadavky kladené na efektivitu inventarizačního měření, případně tyto předpoklady budou naplňovat pouze některé části celku. V takových případech je možné přistoupit k tzv. „kombinovanému zařízení“ a inventarizovat pouze vhodnou část majetku (vylišené hospodářské skupiny).

K bodu 28

§ 15 odst. 3

Odborně nesprávný pojem „genetická“ klasifikace byl nahrazen pojmem „fenotypová“ klasifikace ve smyslu § 10 zákona č. 149/2004 Sb. a § 6 jeho prováděcí vyhlášky č. 29/2004 Sb. V reálných podmínkách sběru informací o lesích nedochází ke skutečné genetické klasifikaci vyžadující laboratorní rozbor, ale pouze k fenotypové klasifikaci vycházející z vnějších morfologických znaků a zdravotního stavu posuzovaných jedinců, potažmo lesních porostů.

K bodům 29 až 31

Příloha 1

Současné závěrečné tabulky souhrnných údajů lesních hospodářských plánů a osnov byly upraveny s ohledem na nově vymezené kategorie odvození závazného ustanovení maximální celková výše těžeb a byly v nich opraveny zjevné předchozí nedostatky. Nově byly doplněny tabulky specifické pro zjišťování stavu lesa na inventarizačních plochách.

Příloha 2

Do současné přílohy byla nově doplněna bodová značka „střed inventarizační lochy“ pro její jednotné uvádění do lesnické mapy. Nová jednotka prostorového rozdělení lesa, tzv. „hospodářská skupina“ je vymezena sdruženými porosty s uvedením číselného označení s podtržením, a proto není nutné vytvářet samostatnou liniovou značku pro vylíčení její hranice. Plošná grafická značka pro hospodářskou skupinu také není jednotně upravena. Předpokládá se, že plošný grafický obraz v lesnické mapě (barva či šrafa) bude prezentován např. zastoupením jednotlivých tloušťkových tříd a jejich kombinací pro danou hospodářskou skupinu či pro jednotlivé porostní skupiny, které jsou její součástí. Pro tvorbu žádosti o stanovení inventarizačních ploch s ohledem na tzv. „referenční inventarizační síť“ (§ 7b odst. 3) byla do přílohy přidána také liniová značka pro tzv. „stratum“.

Příloha 4

Nově byly odstraněny některé historické nedostatky ve jménech lesních dřevin a vypuštěno číselné označení druhů dřevin pro jeho nadbytečnost. Doplněny byly některé chybějící druhy a zkratky dřevin byly sjednoceny s informačním standardem lesního hospodářství.

Příloha 5

Byl upraven výčet a detailní postup stanovení všech dotčených ukazatelů s jednotkami. Ze vztahu č. 4 (stanovení celkového běžného přírůstu - CBP) byl vypuštěn tzv. „dorost“. Odečítání dorostu od zjištěné zásoby není teoreticky správné a ani v obdobných zahraničních úpravách není dorost uváděn.

Příloha 6

Příloha upravuje způsob provádění zjišťování stavu lesa na inventarizační ploše, rozsah zjišťovaných údajů na inventarizační ploše, postup provádění statistického vyhodnocení zjištěných údajů a stanovení ukazatele celkové výše těžeb. Příloha je určena pro specifický okruh lesnických odborníků na hospodářskou úpravu lesů, kteří zpracovávají lesní hospodářské plány a pro tuto činnost mají vydanou licenci podle lesního zákona. Příloha detailně popisuje odvození ukazatele celková výše těžeb pomocí celkového běžného přírůstu pro veškeré lesy zařizované inventarizací, bez rozdílu jejich deklarovaného hospodářského způsobu.

Ve „*Vymezení pojmů*“ (část I.) jsou upraveny definice v nezbytném rozsahu pro výpočet ukazatele celková výše těžeb. Podrobnější a širší vymezení pojmů bude součástí navazujícího informačního standardu pro zjišťování stavu lesa na inventarizační ploše a tzv. případové studie zařízení lesa touto metodou.

V „*Požadavcích na počet a umístění inventarizačních lokalit a ploch*“ (část II.) se upravuje postup tvorby strat a minimální počty lokalit za celek a stratum. Lokality vlastníkům přiděluje Ministerstvo zemědělství, případně na území národních parků a jejich ochranných pásem Ministerstvo životního prostředí, ve spolupráci s Ústavem pro hospodářskou úpravu lesů, jednotným postupem. V žádosti je nutné specifikovat relevantní informace o zařizovaném celku. Pro dosažení požadované kvality dat, jejich objektivního vyhodnocení a zpětné ověřitelnosti dosažených výsledků je bezpodmínečně nutné, aby byl počet, velikost a schéma umístění inventarizačních ploch zakládáných na každé inventarizační lokalitě jednotné, a to alespoň v rámci daného strata, tvořeného např. hospodářskou skupinou. Tento postup zajišťuje jednotný způsob provádění inventarizace na celém území ČR. V případech, kdy jsou pro zvýšení efektivity statistického zjišťování využívány strata (např. hospodářské skupiny jako stratifikační jednotky), je stanoven také minimální počet lokalit (5 lokalit) pro každé stratum. Takto je zajištěn minimální (statisticky bezpečný) limit pro kvalitu provádění sběru dat v terénu ve všech případech, stratifikovaných i nestratifikovaných výběrů. Dále je uveden způsob trvalé stabilizace inventarizačních ploch a navigačních objektů pro opakované nalezení ploch v terénu.

V „*Požadavcích pro sběr dat na inventarizačních plochách*“ (část III.) je uveden seznam tzv. „povinných položek“, tedy nezbytný rozsah měřených a získávaných údajů na jednotlivých plochách a pro měřené kmeny.

V „*Postupu provádění statistického vyhodnocení zjištěných údajů*“ (části IV. – X.) je podrobně popsán postup vyhodnocení jak pro celý lesní hospodářský celek nebo jeho inventarizovanou část, tak pro jednotlivé hospodářské skupiny nebo obdobná strata, pokud byla součástí provádění inventarizace. Součástí těchto postupů je také odhad těžby dříví v období od předchozí inventarizace. Tento údaj není principiálně slučitelný s údajem lesní hospodářské evidence za uvedené období, neboť ta pracuje ve své podstatě s objemem „dodaného dříví“ na trh nebo pro vlastní potřebu vlastníka a nikoli s objemem dřeva (stojícího kmene), tak jak byl změřen v lesním porostu. Záměnou těchto údajů při výpočtu ukazatele celková výše těžeb pomocí celkového běžného přírůstu by došlo k systematickému snižování údaje provedené těžby použitého ve vzorci, s konečným důsledkem následného „přetěžování“ lesních porostů. Z údajů národní inventarizace lesů, ale i zahraničních inventarizací je známo, že rozdíl mezi vykazovanou těžbou v rámci evidence a těžbou zjištěnou v rámci inventarizace může činit cca 20 – 30 %.

Ve „*Stanovení ukazatele celkové výše těžeb*“ (části XI. a XII.) je popsán postup odvození celkového běžného přírůstu a celkové výše těžeb, včetně speciálních případů provádění tzv. „první inventarizace“, kdy nejsou k dispozici předchozí naměřené údaje. V těchto případech jsou „náhradní“ tabulkové hodnoty přírůstu dosazované do vzorců „zastropovány“ podle

tabulky č. 1, zobrazující tzv. „maximální hodnoty přírůstu“. Tyto hodnoty byly stanoveny expertním způsobem z průměrných hodnot přírůstů pro danou nadmořskou výšku a stanoviště. Tímto způsobem je aktivně předcházeno možným snahám o účelové navyšování přírůstů při provádění první inventarizace, ve snaze o odvození vyšších etátů. Obdobně „bezpečně“ je upraven také postup použití tzv. „cílové (vzorové) zásoby“, která ve všech případech provádění inventarizace, nesmí klesnout pod expertně stanovený limit tzv. „minimální cílové zásoby“ (tabulka č. 2) pro danou nadmořskou výšku a stanoviště. Tímto postupem je opět bráněno ve spekulativním nastavení cílové zásoby na extrémně nízkou hodnotu, která by v konečné důsledku umožňovala tzv. „urychlené odbourávání skutečných porostních zásob“, neboli účelovému navýšení etátu.

ČÁST DRUHÁ

Změna vyhlášky č. 456/2021 Sb.

Ve vyhlášce č. 456/2021 Sb. se nahrazuje příloha č. 1. Jediná změna oproti současnému znění byla učiněna v části „Borovice lesní“. Současný text „*Do přírodní lesní oblasti 16 je přípustný pouze přenos z přírodních lesních oblastí 11 a 13 (a to sadební materiál původem z 5. lesního vegetačního stupně a výše).*“ se nahrazuje textem „*Do přírodní lesní oblasti 16 je přípustný přenos z přírodních lesních oblastí 11 a 13, a to pouze sadebního materiálu původem z 5. lesního vegetačního stupně a výše.*“.

Cílem této změny je zabránit možnému nesprávnému výkladu. Současnou formulaci si lze totiž vyložit jako povolení přenosů borovice lesní do přírodní lesní oblasti 16 Českomoravská Vrchovina pouze na sadební materiál ze dvou přírodních lesních oblastí 11 Český les a 13 Šumava. Záměrem tohoto ustanovení však nebylo zúžení možnosti přenosu pouze ze dvou oblastí, což by ve svém důsledku ani neodpovídalo cíli liberalizace předpisu. Účelem bylo specifikovat, že z těchto dvou přírodních oblastí (11 a 13) lze do přírodní lesní oblasti 16 přenášet reprodukční materiál, který pochází z 5. a vyšších lesních vegetačních stupňů, kdežto u ostatních povolených přenosů do přírodní lesní oblasti 16 takové omezení není.

Aby v budoucnu nedocházelo k nesprávnému výkladu, bylo přistoupeno ke zpřesnění textu dotčeného ustanovení, který nyní jednoznačně vyjadřuje zamýšlený cíl.

ČÁST TŘETÍ ÚČINNOST

S ohledem na výše uvedené koncepční a strategické materiály, potřebu aktuálně reagovat na měnící se přírodní podmínky při poskytnutí dostatečného časového prostoru odborné lesnické veřejnosti a orgánům státní správy pro seznámení se s uvedenými změnami, byla účinnost části první navržena od 1. ledna 2023.

Část druhá řeší aktuální poznatek z praxe a je třeba, aby nabyla účinnosti co nejdříve. Proto je účinnost části druhé navržena v souladu s § 3 odst. 3 zákona č. 309/1999 Sb. na nejbližší řádný termín, tedy od 1. července 2022.